

Kulutõhususe ja ravikindlustuse eelarve mõju hinnang

Teenuse nimetus	Ravi süstitava atüüpilise antipsühhootikumi depoovormiga (1 manustamiskord)
Taotluse number	1068

1. Lühikokkuvõtte taotlusest

Taotluse eesmärgiks on korrigeerida teenuse koodiga 492R piirhinda lähtuvalt taotleja poolt pakutud erinevate toimeainete kasutamise osakaaludest ning võttes arvesse toimeaine aripiprasooli süstitava depoovormi kasutamist.

Käesoleval ajal kuulub tervishoiuteenuste loetellu teenus koodiga 492R „Ravi süstitava atüüpilise antipsühhootikumi depoovormiga, 4-nädalane ravikuur“ piirhinnaga 285,99 €. Teenuse osutamisele seatud alljärgnevad piirangud:

- koodiga 492R tähistatud ravimiga ravi alustamise üle otsustab piirkondliku, keskhaigla või SA Viljandi Haigla ekspertkomisjon.
- koodiga 492R tähistatud ravimiteenuse eest võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle kuni kolmeteistkümne 4-nädalase ravikuuri eest aastas kindlustatud isiku kohta tulenevalt 4-nädalaste ravikuuride hulgast, mille vältel kindlustatud isik on ravi saanud.
- koodiga 492R tähistatud ravimiteenuse eest võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle skisofreeniat põdeva haige eest, kellel on suukaudse antipsühhootilise raviga saavutatud stabiilne remissioon vastavalt kriteeriumidele, mis on kirjeldatud Marder SR *et al.* 1991 Plasma levels of fluphenazine decanoate: relationship to clinical response. Br J Psychiatry 158:658–665, kuid kes on lõpetanud toetusravi patsiendi enda või tema lähedaste andmetel või kasutab ravimeid ebaregulaarselt ning seetõttu on haiguse kulg muutunud, on ilmnenud algava haiguse ägenemise tunnused ravijuhises kirjeldatud tunnustel, või esineb kõrge risk haiguse ägenemiseks.
- koodiga 492R tähistatud ravimiteenuse eest võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle juhul, kui patsienti on enne ravimi depoovormile üleminekut adekvaatse annuse ja adekvaatse pikkusega perioodi vältel ravitud sama toimeaine suukaudse ravimivormiga, et teha kindlaks patsiendi toimeaine taluvus ja sümptomite alluvus ravile.

Teenuse piirhinna kujundamisel on lähtutud 2014. aasta I poolaastal Eesti Haigekassa piirkondliku osakonna poolt läbi viidud sihtvaliku tulemustest, mille käigus kaardistati teenuse 333R (praegune teenus 492R) raames kasutatavate toimeainete kasutus ja nende päevased annused. Tulenevalt sihtvaliku andmetest korrigeeriti teenuse 492R piirhinda nii erinevate toimeainete kui ka nende annuste kasutamise tegelikust osakaalust lähtuvalt.

2. Teenuse kulude (hinna) põhjendus

Haigekassa poolt läbiviidud sihtvaliku kokkuvõtte kohaselt hüvitati 2013. aastal teenuse koodiga 333R alusel 130 patsiendile järgnevate toimeainete deopreparaatidega: *risperidoon, paliperidoon ja olansapiin*.

Haigekassa lähtus teenuse piirhinna korrigeerimisel eeltoodud toimeainete ja nende erinevate annuste kasutuse osakaaludest ning ravimpreparaatide kohta hulгимүүгiettevtete poolt esitatud hulгимүүгihinnast või suuremate raviasutuste poolt esitatud hankehinnast arvatud 1 mg toimeaine hinnast. Teenuse piirhinna kujunemine on toodud alljärgnevalt:

Ravikuuride nimetused	Toimeaine 1 mg hind	Ravikuuri maksumus kokku	Ravikuuri osakaal teenuses
risperidoon 25mg x 1 kuus	4,4071	110,18	0,0176
risperidoon 25 mg x 2 korda kuus	4,4071	220,35	0,4846
risperidoon 37,5 mg x 2 korda kuus	4,4071	330,53	0,2467
risperidoon 50 mg x 2 korda kuus	4,4071	440,71	0,1233
paliperidoon 100 mg x 1 korda kuus	4,4992	449,92	0,0264
paliperidoon 75 mg x 1 korda kuus	4,4992	337,44	0,0352
paliperidoon 50 mg x 1 korda kuus	4,4992	224,96	0,0264
olansapiin 405 mg x 1 korda kuus	1,0805	437,60	0,0044
olansapiin 300 mg x 1 korda kuus	1,0805	324,15	0,0176
olansapiin 210 mg x 1 korda kuus	1,0805	226,91	0,0176

Eeltoodust lähtuvalt kujunes teenuse 492R uueks piirhinnaks 285,99 € kuuajalise pikatoimelise antipsühhootikumi ravikuuri eest.

Teenuse 492R rakendustingimused ei keela toimeaine aripiprasool kasutamist.

Toimeaine aripiprasool soovituslik alg- ja säilitusannus on 400 mg. Hulгимүүгiettevtetelt saadud hinnainfost lähtuvalt on aripiprasooli (Abilify Maintena 400 mg) 1 kuulise ravi hind raviasutusele 333,97 €.

Randomiseeritud kliiniliste uuringute tulemused on näidanud, et erinevate atüüpiliste antipsühhootikumide depoopreparaadid (sh ka aripiprasool) on oma efektiivsuselt võrdväärased.

Eeltoodust lähtuvalt ei pea haigekassa teenuse piirhinna korrigeerimist lähtuvalt toimeaine aripiprasool lisandumisest ning taotleja poolt pakutud osakaaludest põhjendatuks, kuna atüüpiliste antipsühhootikumide depoovormid on oma efektiivsuselt võrdväärased ja kehtiva teenuse hinna kujundamisel on juba lähtutud erinevate toimeainete kasutamise osakaaludest.

3. Teenuse lühi- ja pikaajaline mõju ravikindlustuse kulude eelarvele, sealhulgas tuuakse eraldi välja mõju tervishoiuteenuste, ravimite ja töövõimetushüvitiste eelarvele

2014. aastal kasutati teenust koodiga 333R 160 patsiendil 4052 korral kokku summas 463 918 €.

Lähtuvalt taotleja poolt esitatud teenust vajavate patsientide arvu prognoosist järgnevateks aastateks on teenuse hinna tõstmisega kaasnev maksimaalne lisakulu ravikindlustuse eelarvele alljärgnev:

Aasta	2015	2016
Patsiente	204	252
Teenuse kulu kehtiva hinnaga	758 445,48	936 903,24
Teenuse kulu taotletava hinnaga	870 598,56	1 075 445,28
Lisakulu	112 153,08	138 542,04

4. Teenuse optimaalse kasutamise tagamise võimalikkus läbi kohaldamise tingimuste

Teenuse optimaalne kasutus on tagatud läbi teenuse rakendustingimuste.

5. Kokkuvõte

Esitatakse lühikokkuvõte koos hindaja selgituste ja põhjendustega tabelkujul:

	Vastus	Selgitused
Teenuse nimetus	„ravi süstitava atüüpilise antipsühhootikumi depoovormiga, 4-nädalane ravikuur“	Teenuse piirhinna muutmine lähtuvalt taotleja poolt pakutud toimeainete uutest osakaaludest ja toimeaine aripiprasool lisandumisest
Ettepaneku esitaja	Eesti Psühhiaatrite Selts	
Teenuse alternatiivid	Toimeainele aripiprasool alternatiivina on võimalik kasutada teiste atüüpiliste antipsühhootikumide depoovorme teenuse 492R raames.	
Kulutõhusus	Teenuse piirhinna muutmine lähtuvalt toimeainete uutest osakaaludest ja toimeaine aripiprasool lisandumisest ei ole põhjendatud, kuna atüüpiliste antipsühhootikumide depoovormid on oma efektiivsuselt võrdväärased ja kehtiva teenuse hinna kujundamisel on juba lähtutud erinevate toimeainete kasutamise osakaaludest 2013. aastal.	
Omaosalus	Ei ole kohaldatav	
Vajadus	Puudub.	Hetkel kehtiv piirhind kajastab erinevate toimeainete ja nende erinevate annuste kasutust
Teenuse piirhind	285,99 €	
Kohaldamise tingimused	Ei muutu	
Muudatusest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele aastas kokku	Piirhinna muutmisega kaasnev lisakulu ravikindlustuse eelarvele oleks 1. aastal kuni 112 153 €	
Lühikokkuvõtte hinnatava teenuse kohta	Taotluse eesmärgiks on korrigeerida teenuse piirhinda lähtuvalt taotleja poolt pakutud erinevate toimeainete kasutamise osakaaludest ning võttes arvesse toimeaine aripiprasooli süstitava depoovormi kasutamist. Samas teenuse piirhinna korrigeerimine ei ole põhjendatud, kuna uuringute tulemustest lähtuvalt on atüüpilised antipsühhootikumid oma efektiivsuselt võrreldavad, kehtiva teenuse hinna kujundamisel on lähtutud erinevate toimeainete ja nende erinevate annuste kasutuse osakaaludest ning piirhinna muutmisega kaasneks ravikindlustuse eelarvele lisakulu kuni 112 153 €.	

6. Kasutatud kirjandus

Taotluse täiendused 2016. aastal

Lähtuvalt hulгимүүгiette võtete poolt 2015. aastal esitatud hulгимүүгihindadest ja suuremate raviasutuste poolt esitatud hankehindadest korrigeeris haigekassa 2015. aasta tervishoiuteenuste loetelu muutmise menetluse käigus teenuse 492R hinda, muutmata seejuures teenuse koosseisu arvestatud toimeainete ja nende annuste osakaale. Korrigeerimise tulemusena on teenuse hind alates 2016. aasta algusest 200,62 €.

Erialaselt on seisukohal, et kehtiv teenuse hind ei kata tegelikke teenuse osutamise seotud kulutusi, kuna teenuse hinna arvutamisel aluseks võetud toimeained ja nende annuste struktuur ei vasta reaalsele praktikale tänasel päeval. Haigekassa ja erialaselt on teemat korduvalt arutanud ning erialaselt on selgitatud teenuse hinnakujundamise põhimõtteid. Teema käsitlemise jätkuna esitasid TÜK ja PERH Psühhiaatrikliinikud 2016. aasta kevadel hetkel atüüpiliste antipsühhootikumide depoovormidega ravi saavate patsientide arvu ning erinevate kasutatavate toimeainete ja nende annuste jaotuse. Samuti esitasid suuremad haiglad info uute hankehindade kohta.

Esitatud andmetest nähtub, et erinevate raviasutuste ravipraktika erineb oluliselt nii kasutatavate toimeainete kui ka nende annuste osas. Samuti on võrreldes 2015. aastaga muutunud kasutatavate ravimpreparaatide hinnad, sealhulgas on oluliselt langenud toimeainet aripiprasool sisaldava ravimpreparaadi hind.

Eelnevast tulenevalt jagas haigekassa kasutusel olevad toimeained ja nende annused kolme gruppi ja leidis erinevate annuste kasutamise osakaalu alljärgnevalt:

Toimeaine	Annused (mg)		
	Madal	Keskmine	Kõrge
Risperidoon	2 × 25	2 × 37,5	2 × 50
Olansapiin	210	300	405
Paliperidoon	50	75 ja 100	150
Aripiprasool	400	400	400
Annuse osakaal kogu kasutusest	0,405	0,359	0,236

Võttes arvesse olemasoleva info erinevate kasutatavate toimeainete ja nende annuste kohta ning uute hanke- ja hulгимүүгihindade osas, arvutas haigekassa erinevate toimeainete ja annuste osas 4-nädalase ravi hinna alljärgnevalt:

Annus	4-nädalase ravi hind (€)			
	Risperidoon	Paliperidoon	Olansapiin	Aripiprasool
madal				
keskmine				
kõrge				

Kuna kliiniliste uuringute tulemused on näidanud, et erinevate atüüpiliste antipsühhootikumide depoovormid on oma efektiivsusest võrdväärsed, siis teenuse hinna arvutamisel võttis haigekassa arvesse erinevate annuste kasutamise osakaalud ja igast annusevahemikust kõige madalama 4-nädalase ravi hinna. Sellest lähtuvalt kujuneks teenuse uus hind alljärgnevalt:

$$(0,405 \times \text{[redacted]}) + (0,359 \times \text{[redacted]}) + (0,236 \times \text{[redacted]}) = 245,72 \text{ €}.$$

Samas kui võtta eelduseks, et kõiki annuseid kasutatakse võrdselt kujuneks teenuse uus hind alljärgnevalt:

$$(\blacksquare + 2 \times \blacksquare) / 3 = 248,98 \text{ €}$$

Tervishoiuteenuste kasutusstatistika kohaselt kasutas 2015. aastal teenust 492R kokku 164 inimest 1556 korral.

Seega teenuse 2015. aasta mahus kasutamise korral on teenuse hinna muutmisest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele 70 175,60 € (75 248,16 €). Lähtuvalt taotleja poolt esitatud teenust vajavate patsientide arvu prognoosist järgnevateks aastateks (204 patsienti ja 12 kasutuskorda aastas) võib maksimaalne lisakulu ravikindlustuse eelarvele ulatuda kuni 110 404,80 €-ni (118 385,28 €-ni).

Lisaks, alates 2016. aasta algusest kuulub haigekassa tervishoiuteenuste loetellu kõne all oleva teenusega seotud uus teenus koodiga 219R „Ravi süstitava tüüpilise antipsühhootikumi depoovormiga, 4-nädalane ravikuur“ Erialaseltsi ettepanekust lähtuvalt on põhjendatud täpsustada teenuse 219R rakendustingimust (56) lisades sinna diagnoosikoodid F30 ja F31.